

ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ЦЕНТР ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ,
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ДЕРЖАВНИХ
ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ І ОРГАНІЗАЦІЙ

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ОРГАНІВ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ

Чернігів – 2016

Організація роботи органів самоорганізації населення/ Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад.: Соколов Ю.Ю. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2016. – 21 с.

Затверджено до друку навчально-методичною радою Чернігівського центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій, протокол № 2 від 15 квітня 2016 р.

© Сіверський центр
післядипломної освіти,
2016

ЗМІСТ

Органи самоорганізації населення	4
Домовик (вуличного, квартального, мікрорайону)	11
Як створити будинковий (вуличний, квартальний, мікрорайону) комітет	14
Обрання органу самоорганізації населення та затвердження Положення про ОСН.	18

Органи самоорганізації населення

Важливим елементом системи місцевого самоврядування є органи самоорганізації населення. Їх правовий статус визначається сьогодні Конституцією (ч. 5 ст. 140) і законами України "Про місцеве самоврядування в Україні" (статті 4,14,16, 60) та "Про органи самоорганізації населення" (далі - Закон).

Відповідно до Закону такими органами є комітети:

- будинкові,
- вуличні,
- квартальні,
- мікрорайонів,
- сільські,
- селищні.

Вони є однією з форм участі членів територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах у вирішенні питань місцевого значення, виборними органами, що створюються жителями, які на законних підставах проживають на території села, селища, міста або їх частин, для вирішення завдань, передбачених зазначеним Законом (статті 2,3).

Органи самоорганізації населення створюються з ініціативи самих жителів і з дозволу відповідної сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради на окремих частинах відповідних адміністративно-територіальних одиниць, а саме: сільського, селищного комітету - в межах території села, селища, якщо його межі не співпадають з межами діяльності сільської, селищної ради; вуличного, квартального - в межах території кварталу, кількох, однієї або частини вулиці з прилеглими провулками в місцях індивідуальної забудови; комітету мікрорайону - в межах території окремого мікрорайону, житлово-експлуатаційної організації в містах; будинкового - в межах будинку (кількох будинків) в державному і громадському житловому фонді та фонді житлово-будівельних кооперативів; комітету району в місті - в межах одного або кількох районів у місті, якщо його межі не співпадають з межами діяльності районної ради (ст. 7).

Законом детально врегульовано також порядок ініціювання, надання згоди обрання та легалізація органів самоорганізації населення.

Встановлено, наприклад, що з ініціативою про створення органу самоорганізації населення відповідна рада може звернутися збори (конференція) жителів за умови, що на цих зборах (конференціях) брало участь (було представлено) не менше половини жителів відповідної території, які мають право голосу. На зборах (конференції) більшістю голосів їх учасників обирається ініціативна група, яка подає у відповідну раду заяву про створення органу самоорганізації населення, протокол зборів (конференції) із зазначенням основних напрямів діяльності цього органу, а також список учасників зборів (конференції) жителів із зазначенням їх основних паспортних даних **(ст. 8)**.

Що стосується порядку надання дозволу на створення органу самоорганізації населення, то питання це має розглядатися, як про те говориться в Законі, на найближчому засіданні відповідної ради за участю членів ініціативної групи. При цьому рада може і відмовити у наданні згоди на створення органу самоорганізації населення, однак її рішення може бути оскаржене "в установленому порядку" **(ст. 9)**.

У разі надання радою згоди на створення органу самоорганізації населення останній обирається зборами (конференцією) жителів будинку, вулиці, кварталу, мікрорайону, села, селища на основі загального, рівного виборчого права шляхом таємного голосування. Право голосу на виборах мають жителі, які досягли на день їх проведення вісімнадцяти років. Не мають права голосу особи, визнані судом недієздатними. Організація проведення таких зборів (конференцій) покладається на виконавчий комітет відповідної ради.

Орган самоорганізації населення обирається на строк повноважень відповідної ради, якщо інше не передбачено її рішенням або положенням про цей орган **(статті 10,11)**.

Орган самоорганізації населення вважається чинним лише після того, як сталася передбачена **(ст. 13)** Законом його легалізація, яка здійснюється шляхом його реєстрації або повідомленням про заснування. При цьому тільки у випадку реєстрації цей орган набуває статусу юридичної особи. Реєстрація

органу самоорганізації населення виконавчим органом ради. Однією з істотних умов реєстрації є наявність Положення про орган самоорганізації населення, яке затверджується зборами (конференцією) і має відповідати встановленим Законом вимогам (ст. 12).

Основними функціями органу самоорганізації населення є, як про це йдеться в Законі (ст. 3): створення умов для участі жителів у вирішенні питань місцевого значення, задоволення їх (жителів) соціальних, культурних, побутових та інших потреб шляхом сприяння у наданні їм відповідних послуг, а також участь у реалізації соціально-економічного, культурного розвитку відповідної території (села, селища, міста, району в місті), інших місцевих програм.

Обсяг цих функцій визначається в повноваженнях органів самоорганізації населення, які, згідно (ст. 2) Закону, за своєю природою поділяються на власні (віднесені законом до відання цього органу) та делеговані (повноваження сільської, селищної, міської ради, якими вона, відповідно (з ч. 6 ст. 140) Конституції України наділяє орган самоорганізації населення з передачею відповідних коштів, а також матеріально-технічних та інших ресурсів, необхідних для її здійснення).

Що стосується власне повноважень органу самоорганізації населення, то найбільш важливими з них є:

- * ведення обліку громадян за віком, місцем роботи чи навчання, які мешкають у межах території діяльності органу, а також прийом громадян, розгляд їх звернень;

- * представлення разом з депутатами інтересів жителів будинку, вулиці, мікрорайону, села, селища, міста, району у місті у відповідній місцевій раді та її органах, місцевих органах виконавчої влади;

- * внесені пропозиції до проектів місцевих програм соціально-економічного та культурного розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць та проектів місцевих бюджетів;

- * здійснення контролю за якістю наданих громадянам, які проживають у житлових будинках на території діяльності органу самоорганізації населення, житлово-комунальних послуг та за якістю проведення у цих будинках ремонтних робіт;

* залучення на добровільних засадах населення до участі у здійсненні заходів щодо охорони навколишнього природного середовища, проведенні робіт з благоустрою, озеленення та утримання в належному стані садиб, дворів, вулиць, парків, кладовищ, братських могил, обладнанні дитячих і спортивних майданчиків, кімнат дитячої творчості, клубів за інтересами, створення з цією метою тимчасових або постійних бригад і т. д. ;

* організація допомоги громадянам похилого віку, інвалідам, сім'ям загиблих воїнів, партизанів та військовослужбовців, малозабезпеченим та багатодітним сім'ям, а також самотнім громадянам, дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, внесення пропозицій з цих питань до відповідної ради та її виконавчих органів.

Крім цього, до виключних повноважень органів самоорганізації населення віднесені ще ряд повноважень щодо сприяння та надання допомоги навчальним закладам, закладам та організаціям культури, фізичної культури і спорту, правоохоронних органів, а також депутатам відповідних місцевих рад в організації зустрічей з виборцями, прийому громадян і проведенні іншої роботи у виборчих округах (**докладніше див. ст. 14 Закону**).

По делегованих повноваженнях органів самоорганізації населення, то відповідно до **Закону (ст. 15)** ними може бути частина повноважень сільської, селищної, міської, районної в місті ради, делегована нею цьому органу з одночасною передачею йому відповідних коштів, а також матеріально-технічних та інших ресурсів.

Таким чином, законодавець не показує делеговані повноваження. Він покладається виключно на ініціативу та самих сільських, селищних, міських, районних у місті рад, які повинні вирішувати це питання з урахуванням місцевих умов.

Тут варто знову звернути увагу на ту обставину, що, згідно з чинним Законом України "Про місцеве самоврядування в Україні", повноваження сільських, селищних, міських, районних у місті рад та їх виконавчих органів, по-перше, чітко розділені і, по-друге, повноваження зазначених рад є виключними, тобто такими, які повинні вирішуватися тільки на пленарних засіданнях цих рад.

Отже, рада не може делегувати свої повноваження органам самоорганізації населення. Згідно(**п. 21 год. 1 ст. 26**) зазначеного

Закону, вона наділяє ці органи "окремими власними повноваженнями органів місцевого самоврядування". Це положення Закону, на наш погляд, слід розуміти так, що зазначеними повноваженнями може бути і частина власних (самоврядних) повноважень місцевого самоврядування, яка віднесена до компетенції виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у місті рад.

Орган самоорганізації населення має колегіальний характер. Він обирається у складі керівника, заступника (заступників керівника), секретаря і членів. Тому основною формою її роботи є засідання, що скликаються керівником або заступником керівника в міру необхідності, але не рідше одного разу в квартал. Засідання є правомочним, якщо в ньому бере участь більше половини його загального складу. Для забезпечення безперервності та ефективності у своїй роботі орган самоорганізації населення може утворювати комісії, робочі групи, інші органи у порядку, визначеному положенням про цей орган.

Члени органу самоорганізації населення виконують свої обов'язки на громадських засадах. Однак за рішенням зборів (конференції) керівник і секретар цього органу можуть працювати в ньому на постійній основі з оплатою їх праці за рахунок коштів, переданих органам відповідною радою.

Члени органу самоорганізації населення мають право брати участь у засіданнях відповідних місцевих рад та їх виконавчих органів з питань, що стосуються їх діяльності, а також при розгляді питань, ініційованих самим органом самоорганізації населення, з правом дорадчого голосу.

Орган самоорганізації населення з питань, віднесених до його повноважень, може приймати рішення організаційно-розпорядчого характеру. Однак рішення органу, що не відповідають чинному законодавству або прийняті з питань, не віднесених до його повноважень, зупиняються відповідно сільською, селищною, міською, районною у місті радою з одночасним зверненням до суду про скасування такого рішення (**ст. 20 Закону**).

Законом врегульована також фінансова та економічна основа органу самоорганізації населення. Що стосується фінансової основи, то вона повинна складатися з коштів відповідного місцевого бюджету, які надаються відповідною радою, а також

добровільних внесків фізичних і юридичних осіб, інших нарахувань, не заборонених **законом (ст. 16)**. Такий же характер має і матеріальна основа, що складається з майна, переданого органу самоорганізації населення радою в його оперативне управління, та його власного майна, що складається з добровільних майнових внесків фізичних і юридичних осіб, а також майна, придбаного зазначеним органом за власні кошти (**ст. 17**).

Органи самоорганізації населення для виконання своїх повноважень самостійно використовують фінансові ресурси, отримані з місцевого бюджету, але на цілі і в межах, визначених відповідною радою. Це стосується і використання переданого їм майна. Контроль за фінансовою та господарською діяльністю органу самоорганізації населення – його повинні здійснювати і збори (конференції) жителів за місцем їх проживання, і відповідна рада та її виконавчі органи, і державні органи.

Повноваження органів самоорганізації населення можуть бути достроково припинені у разі:

- порушення Конституції і законів України, інших актів законодавства
- за рішенням суду; невиконання рішень відповідної ради, її виконавчого комітету
- за рішенням ради; невиконання рішень зборів (конференцій) жителів
- за рішенням зборів або конференції (**ст. 25**).

У Законі України "Про органи самоорганізації населення" врегульовані і деякі інші складові їх правового статусу, які дозволяють мати деяке уявлення про місце і роль цих органів у механізмі здійснення місцевого самоврядування як одного з його суб'єктів.

Так, наприклад, організація та діяльність органу самоорганізації населення повинна будуватися на принципах законності, гласності, територіальності, виборності, підзвітності, підконтрольності та відповідальності перед жителями, які обрали орган самоорганізації населення. Ці принципи, як бачимо, є принципами місцевого самоврядування в Україні.

Що стосується спеціальних принципів, притаманних лише органам самоорганізації населення, то ними є:

принцип добровільності щодо взяття окремих повноважень місцевого самоврядування сільської, селищної, міської, районної в місті ради,

принцип підзвітності, підконтрольності та відповідальності перед відповідними радами (**ст. 5 Закону**).

Отже, в особі органів самоорганізації населення маємо справу вже не з місцевим самоврядуванням, заснованим на принципі його правової, організаційної, матеріально-фінансової автономії і яке здійснюється територіальною громадою безпосередньо і через створювані органи, а з проявом самоорганізації (самоврядування) членів територіальної громади на її мікрорівні, а тому інтегрованим у систему самоврядування сіл, селищ, міст та чинним з дозволу і під контролем відповідних органів місцевого самоврядування.

У деяких літературних джерелах пропонується цю ланку в системі місцевого самоврядування називати "територіальне громадське самоврядування". Думається, що цей термін відповідав природі органів самоорганізації населення тільки в той період (в радянський час), коли місцеві органи влади в Україні - були як органи державної влади, та не має права на існування сьогодні, коли ради та їх виконавчі органи роздержавлені і є виключно органами місцевого самоврядування.

У вітчизняній науці муніципального права природа органів самоорганізації населення ще вимагає свого фундаментального дослідження. Адже подібні органи існують і в інших країнах, проте лише в Україні вони стали одним із конституційних інститутів (**ч. 6 ст. 140**).

Щоправда, вітчизняна наука і в радянські часи не була байдужа до так званих органів громадської самодіяльності населення - сільських, селищних, вуличних, квартальних, будинкових комітетів. Однак, так і не була завершена дискусія з приводу того, до якої соціальної системи належать ці органи - системи громадських об'єднань, або системи відповідної місцевої ради.

Що стосується органів самоорганізації населення, то Конституція України, закони України про місцеве самоврядування в Україні та про органи самоорганізації населення прямо відносять їх до системи місцевого самоврядування. Отже, це один з діючих

суб'єктів місцевого самоврядування, вимагає свого розвитку і вдосконалення і наповнення відповідною практикою.

Домовик (вуличного, квартального, мікрорайону) комітет – це орган самоорганізації населення (ОСН)

1. Що таке домовик (вуличного, квартального, мікрорайону) комітету

Домовик (вуличного, квартального, мікрорайону) комітет — це орган самоорганізації населення (ОСН), створений у відповідності з Законом України "Про органи самоорганізації населення" на території багатоквартирного будинку або кількох таких будинків, вулиць, кварталу, мікрорайону.

Проте самостійність ОСН обмежена тим, що дозвіл на його створення дає відповідний районна рада.

ОСН діють на підставі:

- Конституції України,
- Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні»,
- «Про органи самоорганізації населення»,
- «Положення про загальні збори громадян за місцем проживання в Україні», затвердженим Постановою Верховної Ради України від 17.12.1993 р. № 3748-ХІІ.

ОСН (крім будинкових - це ще й вуличні та квартальні комітети, комітети мікрорайону) входять в систему місцевого самоврядування, інакше кажучи, є своєрідними представницькими органами влади на своєму мікрорівні.

Домовик (вуличного, квартального, мікрорайону) комітету - це специфічний орган влади, який представляє інтереси всіх мешканців, що проживають в будинку, але не має повноважень управляти будинком, як ОСББ, а може лише контролювати якість житлово-комунальних послуг, а також виконувати деякі інші адміністративні функції. *Будинковий комітет може бути повноцінною юридичною особою, легалізований шляхом повідомлення про заснування.*

2. Домовик (вуличний, квартальний, мікрорайону) комітету - перший крок на шляху самоорганізації

2.1. Навіщо потрібен і як працює домовик (вуличний) комітет?

Закон дає можливість ОСН користуватися власними і делегованими повноваженнями, з яких головними для реалізації в житлово-комунальній сфері є:

- представляти разом з депутатами інтереси жителів у відповідній місцевій раді та її органах, місцевих органах виконавчої влади;
- вносити у встановленому порядку пропозиції до проектів місцевих програм соціально-економічного та культурного розвитку адміністративно-територіальних одиниць і проектів місцевих бюджетів;
- здійснювати контроль за якістю житлово-комунальних послуг, що надаються громадянам у будинках, розташованих на території діяльності ОСН, а також контроль за якістю проведених у цих будинках ремонтних робіт;
- організовувати на добровільних засадах участь населення у здійсненні заходів щодо охорони навколишнього природного середовища, проведення робіт з благоустрою, озеленення та утримання в належному стані дворів, вулиць, площ, парків, обладнанні дитячих і спортивних майданчиків, кімнат дитячої творчості, клубів за інтересами тощо ;
- розглядати звернення громадян і проводити їх прийом.

2.2 Як контролювати роботу підприємства з обслуговування житла?

На практиці орган самоорганізації населення може щомісячно підписувати з підприємством по обслуговуванню житла акти про виконання робіт з утримання будинку, на підставі яких визначається факт виконання та обсяги конкретних робіт і відповідно проводяться нарахування (перерахунок) мешканцям. Для такого контролю ініціативній групі жителів необхідно здійснити наступні дії.

По-перше, надати підприємство по обслуговуванню житла:

- заява про намір здійснювати такий контроль;
- документи про легалізацію будинкового комітету.

Якість робіт фіксується в актах виконаних робіт.

Графіки проведення робіт та калькуляцію розрахунку тарифу конкретно по Вашому будинку зобов'язане надати підприємство по обслуговуванню житла.

Підписуючи графіки та акти виконаних робіт, потрібно не забути врахувати акти-претензії, які були раніше складені як будинковим комітетом, так і окремими споживачами. У той же час треба оцінити розміри перерахунку мешканцям за ненадані послуги.

На основі підписаних органом самоорганізації населення актів про виконання робіт підприємство по обслуговуванню житла зобов'язане здійснити нарахування за фактично надані послуги мешканцям будинку.

2.3 Як проконтролювати виконання робіт з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, передбачених складовими затвердженого тарифу.

Для здійснення цих дій необхідно письмово звернутися до підприємства по обслуговуванню житла з запитом про те, в які терміни планується проведення таких робіт, хто обраний виконавцем робіт, які роботи повинні бути проведені і на яку суму.

Необхідно призначити групу суспільних контролерів і пояснити їм, що вони повинні фіксувати в роботі підприємства по обслуговуванню житла.

Якщо виявлено, наприклад, порушення послідовності або скорочення обсягу робіт, необхідно скласти акт про виявлені порушення у проведенні робіт. В акті також повинні підписатися представники виконавця робіт, після чого обов'язково про ці факти повідомте до управління житлової політики, комунального господарства та благоустрою міської ради.

Будинковий комітет повинен не тільки контролювати підприємство по обслуговуванню житла, але і допомагати йому в утриманні будинку та прибудинкової території, а також здійснювати дії щодо упорядкування будинку та прибудинкової території.

До компетенції ОСН можуть виходити різноманітні завдання:
- брати участь у планових та позапланових технічних оглядах будинку;

- здійснювати оперативний зв'язок з підприємством по обслуговуванню житла, іншими організаціями в разі аварійних та інших ситуацій;
- організовувати мешканців для проведення ремонтних робіт в будинку і для благоустрою прибудинкової території;
- представляти інтереси жителів під час переговорів у разі оренди допоміжних приміщень, при переведенні житлових приміщень у нежитлові, у разі незаконної забудови прибудинкової території;
- Домовлятися з комерційними структурами, які перебувають в будинку, про допомогу малозабезпеченим сусідам;
- Організовувати проведення будинкових (вуличних, квартальних, мікрорайонів) спільних свят.

Як створити будинковий (вуличний, квартальний, мікрорайону) комітет

Що ж потрібно робити ініціаторам створення будинкового (вуличного) комітету, щоб створити і легалізувати його?

Етап 1. Ініціювання створення ОСН

Ініціювати створення ОСН може лише збори (конференція) жителів за місцем проживання за умови, якщо в ньому взяло участь (було представлено) не менше половини жителів відповідної території, які мають право голосу, тобто жителі, які зареєстровані (по-старому - прописані) за відповідним місцем проживання, досягли 18-ти років і не визнані судом недієздатними.

Тобто право голосу при створенні органу самоорганізації мають не тільки громадяни України, а й особи без громадянства, громадяни інших країн. (Додаток 12)

Крок 1. Підготуйте збори та конференцію мешканців (будинки, вулиці, кварталу, мікрорайону)

1. Визначтеся з територією, на якій буде створюватися ОСН - нею може бути або будинок, або кілька будинків (вулиця або кілька вулиць). Тому створення домкома (улічкама) в частині будинку (вулиці) - одному або декількох під'їздах буде неправомірним.

Потім вирішите: проводити відразу загальні збори жителів з ініціювання створення ОСН, або ж зупинити свій вибір на

конференції, адже дуже часто загальні збори жителів навіть одного будинку (вулиці) провести практично неможливо через їх низьку активність. Для проведення конференції жителів багатоквартирного будинку (вулиці, кварталу, мікрорайону) спочатку потрібно провести збори жителів по під'їздах або по поверхах (зібрати кілька будинків), на яких будуть обрані представники на конференцію жителів.

Тому треба розбити свій будинок (вулицю, квартал, мікрорайон) на "території" (під'їзди, поверхи, будинки), на яких цілком реально провести загальні збори жителів, тобто такі збори, на які зможуть прийти не менше половини або іншої кількості громадян, які проживають на даній території. Одночасно потрібно **скласти графік проведення всіх зборів.**

2. Розвісьте оголошення про проведення зборів не пізніше 7-и днів до їх проведення із зазначенням дати, часу, місця проведення та переліку питань, які передбачається винести на обговорення. **(Додаток 6)**

3. Зверніться до свого ЖЕКу з інформаційним запитом про кількість жителів, які на законних підставах проживають на «території» будинку (вулиці), або зберіть ці дані, провівши обхід будинку (вулиці). **(Додаток 5)**

Крок 2. Проведіть загальні збори по висуненню представників на конференцію

Ознайомтеся з деякими рекомендаціями щодо їх проведення.

1. Будь-які збори починайте з реєстрації його учасників. Бажано попередньо заготовити реєстраційні листи, в яких учасники будуть ставити підписи. **(Додаток 8)**

2. Спочатку виберіть голови і секретаря зборів. Рішення зборів приймається більшістю голосів його учасників. Голова зборів повідомляє його учасникам інформацію про кількість присутніх. Тут варто звернути увагу на питання - скільки жителів забезпечують кворум зборів. Загальні збори жителів за місцем проживання бувають двох видів:

- Загальні збори жителів взагалі, які безпосередньо не пов'язані з ініціюванням та створенням ОСН. Кворум на них визначається

рішеннями місцевої влади і становить не менше третини всіх жителів.

- Загальні збори (конференції) жителів за ініціювання та створення ОСН. Їх кворум визначається вже згаданим Законом «Про органи самоорганізації населення» та становить не менше половини жителів.

Не зайвим буде на зборах (конференції) вирішити питання і персонального складу будинкового (вуличного, квартального, мікрорайону) комітету, і, в першу чергу, почути побажання жителів - кого вони бачать головою органу самоорганізації населення в своєму будинку (вулиці, кварталі, мікрорайоні).

3. Після того, як легітимність, тобто законність, зборів визначена, на голосування ставиться проект порядку денного.

Основний її питання: обрання представників на конференцію жителів будинку з ініціювання створення і по обрання будинкового комітету.

І найголовніше - всі збори мають бути запротокольовані та підписані головою та секретарем.

Крок 3. Проведіть конференцію (збори) з ініціювання створення будинкового (вуличного, квартального, мікрорайону) комітету

Після того, як проведені загальні збори по під'їздах (поверхах), вулицями (домівках) та обрано представників на конференцію, настає черга самої конференції. (Додаток 1,2)

4. Проведення конференції подібна загальним зборам.

Після того, як проведені загальні збори по під'їздах (поверхах), вулицями (домівках) та обрано представників на загальні збори, чергу те, що вас загальними зборами.

1. Зареєструвати всіх учасників. При цьому закон пред'являє жорсткі вимоги до їх реєстрації - необхідно скласти списки учасників конференції (зборів), в яких вказати прізвище, ім'я, по батькові, рік народження, серію і номер паспорта, домашню адресу кожного учасника (Додаток 1.3).

2. Після обрання голови і секретаря конференції (зборів) потрібно порахувати і сказати кількість присутніх. Як було

зазначено вище, для того, щоб конференція (збори) виявилася легітимною, в ній повинно взяти участь не менше половини делегатів, обраних жителями на попередніх загальних зборах. (Додаток 1,2)

3. Приймається порядок денний конференції (зборів):

- Ухвалення рішення про ініціювання створення в будинку (вулиці, кварталу, мікрорайону) органу самоорганізації населення - будинкового (вуличного, квартального, мікрорайону) комітету;
- Назва будинкового (вуличного, квартального, мікрорайону) комітету;
- Затвердження основних напрямків діяльності будинкового (вуличного, квартального комітету, комітету мікрорайону);
- Обрання ініціативної групи, члени якої будуть представляти інтереси жителів - учасників конференції у районній раді.

Крок 4. Отримайте дозвіл на створення будинкового (вуличного, квартального, мікрорайону) комітету

Після проведення зборів до районної ради подаються такі документи:

1. Заява про створення ОСН (Додаток 1.1);

2. Протокол зборів (конференції) із зазначенням основних напрямків діяльності створеного будинкового (вуличного, квартального, мікрорайону) комітету (Додаток 1.2);

3. Список учасників конференції із зазначенням прізвища, імені, по батькові, року народження, серії і номера паспорта та домашньої адреси кожного учасника. (Додаток 1.3)

Представлені документи розглядаються в районному органі виконавчої влади, готується відповідний проект рішення. Рішення про надання дозволу на створення ОСН доводиться до відома жителів у встановленому порядку.

Обрання органу самоорганізації населення та затвердження Положення про ОСН.

Етап 2. Обрання органу самоорганізації населення та затвердження Положення про ОСН

Крок 1. Розробіть Положення про домовика (вуличному, квартальному, мікрорайону) комітеті

Основний юридичний документ будинкового (вуличного, квартального, мікрорайону) комітету - його Положення, за яким він буде жити і працювати.

Типове положення (Додаток 2; 3) затверджено рішенням районного радою.

У Положенні про ОСН в обов'язковому порядку відобразить:

1. Назва та юридична адреса.
2. Основні завдання та напрямки діяльності.
3. Права та обов'язки членів ОСН - як правило, для керівника і секретаря вони розписані вже в законі про органи самоорганізації, проте в Положенні можна також визначити права і обов'язки для заступника і членів ОСН.

Права і обов'язки членів ОСН (для керівника і секретаря вони регламентуються статтями 22 і 23 Закону України "Про органи самоорганізації населення»).

4. Територія, в межах якої діє ОСН.

5. Термін повноважень будинкового (вуличного, квартального, мікрорайону) комітету і порядок його дострокового припинення - законом термін повноважень ОСН обмежений терміном повноважень місцевої ради, який дав дозвіл на діяльність будинкового (вуличного, квартального, мікрорайону) комітету, тобто він може бути і меншим, але, в будь-якому випадку з черговими новими виборами до ради має відбутися і чергове переобрання самого ОСН.

6. Порядок використання коштів та іншого майна, порядок звітності.

7. Порядок припинення діяльності ОСН.

Інші питання діяльності будинкового (вуличного, квартального, мікрорайону) комітету, - як правило, юридичний статус - порядок легалізації, структура органів управління (наприклад, наявність

комісій за напрямками діяльності - житлово-комунальне господарство, благоустрій двору, соціальна робота, дозвілля дітей та молоді і ін.) і ін.

8. Інші питання, пов'язані з діяльністю будинкового (вуличного, квартального, мікрорайону) комітету - як правило, юридичний статус - порядок легалізації, структура органів управління (наприклад, наявність комісій за напрямками діяльності - житлово-комунальне господарство, благоустрій двору, соціальна робота, дозвілля дітей та молоді та ін) та інше.

Крок 2. Проведіть конференцію з обрання будинкового (вуличного, квартального, мікрорайону) комітету

Після отримання від районної ради дозволу на створення ОСН Ви повинні скликати вже другу конференцію (збори) жителів за місцем проживання. Порядок його проведення та прийняття рішень залишається тим же самим, що і для перших зборів.

На цій конференції жителі повинні затвердити вищезгадане Положення про ОСН - будинковий (вуличному, квартальному, мікрорайоном) комітеті.

Необхідно обрати сам орган самоорганізації населення у складі керівника, одного чи більше заступників, секретаря, інших членів. При цьому учасники зборів самі визначають загальну кількість членів свого будинкового (вуличного, квартального, мікрорайону) комітету.

Жителям важливо відразу визначитися, яким шляхом вони будуть легалізовувати свій комітет: чи то реєструвати його, як повноцінне юридична особа, то чи обмежитися шляхом письмового повідомлення виконавчого комітету районної ради.

З метою реєстрації ОСН збори повинні ще обрати своїх уповноважених представників, які і подадуть засновницькі документи до виконавчого комітету районної ради.

Прийняти порядок денний зборів (конференції):

- Ухвалення рішення про ініціювання створення в будинку, вулиці, кварталі, мікрорайоні органу самоорганізації населення - будинкового (вуличного, квартального, мікрорайону) комітету;
- Назва будинкового (вуличного, квартального, мікрорайону) комітету;

- Затвердження основних напрямків діяльності будинкового, вуличного, квартального, мікрорайону комітету;
- Територію, в межах якої має діяти домовик, вуличний, квартальний, мікрорайонний комітет;
- Обрання ініціативної групи, члени якої будуть представляти інтереси жителів;
- Учасників зборів в районному органі виконавчої влади.

Етап 3. Легалізація будинкового (вуличного, квартального, мікрорайонів) комітету

Легалізація, завершальний етап створення ОСН, є обов'язковим заходом, оскільки лише після нього орган самоорганізації населення може вступати в правовідносини з місцевою владою та іншими організаціями, починати здійснювати свої повноваження.

Закон визначає два можливі способи легалізації ОСН - реєстрація (**Додаток 4.1**) і повідомлення (**Додаток 4.2**) про заснування. Наслідком реєстрації є придбання ОСН статусу юридичної особи з відповідною громадянської правочинністю і дієздатністю.

Для потреб представництва інтересів всіх мешканців реєстрація не обов'язкова, достатньо легалізації будинкового (вуличного, квартального, мікрорайонів) комітету шляхом повідомлення, для чого керівникові будинкового (вуличного, квартального, мікрорайонів) потрібно направити до виконкому районної ради:

- Письмове повідомлення про створення;
- Копією рішення райради про надання дозволу на створення будинкового (вуличного, квартального, мікрорайонів) комітету;
- Протоколом зборів (конференції) жителів за місцем проживання;
- Положенням, затвердженим зборами (конференцією) - у 2-х примірниках;
- Персональним складом членів ОСН із зазначенням прізвищ, імен та по батькові, року народження, місця проживання.

Отримавши Ваші документи, виконком райради вносить будинковий комітет в єдиний реєстр органів самоорганізації населення, який ведеться управлінням житлової політики, комунального господарства та благоустрою міськради.

Заява про реєстрацію органу самоорганізації населення розглядається в місячний строк з дня поданих всіх необхідних документів. Реєструючий орган може проводити перевірку даних, які містяться в поданих документах. За результатами розгляду заяви приймається рішення реєструючого органу. Проект рішення виконавчого комітету про реєстрацію або відмову в реєстрації готує відповідно районна в місті адміністрація (управління житлової політики, комунального господарства та благоустрою міськради).

Причиною для відмови в реєстрації є обрання органу самоорганізації населення з порушенням вимог Конституції України, Закону України «Про органи самоорганізації населення», інших нормативно-правових актів. **(Додаток 7,9)**

Про результати розгляду заяви реєструючий орган у 10-денний термін з дня прийняття рішення про реєстрацію або відмову в реєстрації повідомляє уповноважених зборами (конференцією) жителів за місцем проживання їх представників.

Необхідну правову допомогу органам самоорганізації населення у проведенні їх легалізації надає правове управління райради (управління житлової політики, комунального господарства та благоустрою міськради) в місті адміністрації.